

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

บทนี้เป็นการนำเสนอขั้นตอน และวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งการศึกษานี้ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสัมพัทธ์เป็นหลักโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยทำการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการสรุป และวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ประเด็นปัญหา ตลอดจนความคิดเห็นต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเนื้อหาของบทนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนหลักๆ ได้แก่

- ส่วนที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย
- ส่วนที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ผลข้อมูล

ทั้งนี้รายละเอียดดังกล่าว มีไว้เพื่อประโยชน์ในการกำหนดขอบเขตการดำเนินงานวิจัยให้มีความชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษาวิจัยมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้วิจัยต่อไป โดยมีรายละเอียดของการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้สามารถแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอนหลักๆ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาหลักการ ทฤษฎี และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ทำการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารขององค์กรด้านการปฏิบัติวิชาชีพทางสถาปัตยกรรม การศึกษาหาข้อมูลเบื้องต้นที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานจากข้อมูลประเภทต่างๆ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ รวมถึงข้อมูลได้จากทางสื่อออนไลน์ต่างๆ ซึ่งประเด็นที่ต้องการศึกษาคือ

- 1.1 การออกแบบและการก่อสร้างงานสถาปัตยกรรมประเภทวัด โดยศึกษาจากการเริ่มต้นโครงการ แนวคิดในการออกแบบ ทฤษฎีและความรู้พื้นฐานของการออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทวัด มลเหตุของการสร้างวัดและความสัมพันธ์ของวัดกับชุมชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- 1.2 วิธีการบริหารและการจัดการโครงการ เพื่อศึกษาขั้นตอนที่ดีในการดำเนินการและนำมาปรับใช้กับขั้นตอนการออกแบบและก่อสร้างวัดให้มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ข้อมูลทางด้านเอกสาร

การศึกษาข้อมูลทางเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ ตำราวิชาการ

- 1.1 หนังสืออ้างอิง (Reference Books) ได้แก่ สารานุกรม นามานุกรม อักษรานุกรมต่างๆ ตลอดจนดรรชนีวารสาร บรรณานุกรมซึ่งเป็นที่รวบรวมชื่อหนังสือ วารสาร บทความ
- 1.2 วิทยานิพนธ์ (Thesis) ได้แก่ รายงานวิจัยต่างๆที่จัดทำขึ้นเป็นส่วนประกอบการศึกษาตามห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ รวมทั้งในส่วนของวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยสงขลามีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในครั้งนี้
- 1.3 เอกสารอื่นๆ เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสารทางราชการ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลสภาพจริงในปัจจุบันและการสัมภาษณ์เบื้องต้น

ศึกษาโดยการสำรวจข้อมูลจริงในปัจจุบัน พร้อมทั้งมีการสัมภาษณ์เบื้องต้นในกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในโครงการออกแบบและก่อสร้างวัด เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโครงการและนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลขั้นต่อไป

- 2.1 ลักษณะทางกายภาพของวัดในปัจจุบัน ขั้นตอนจริงของการดำเนินโครงการก่อสร้างวัดในปัจจุบัน เพื่อศึกษาหาช่องว่างและปัญหาในการดำเนินโครงการ
- 2.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นของกระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินงานสร้างวัดในปัจจุบัน
- 2.3 ปัจจัยและสาเหตุที่ส่งผลก่อให้เกิดปัญหาขึ้นดังกล่าว

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

ทำการสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้น และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในเบื้องต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์ต่อไป โดยมีขั้นตอนการสรุปผลเบื้องต้น ดังนี้

- 3.1 การจัดลำดับของข้อมูล สรุปและรวบรวมเอกสารที่ได้จากการศึกษา และผลจากการสัมภาษณ์ในเบื้องต้น วิเคราะห์เพื่อรวบรวมประเด็นและความคิดเห็นในการลดและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับเบื้องต้น และจัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามโดยละเอียด เพื่อศึกษาถึงแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาโดยละเอียด
- 3.2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการที่มีในปัจจุบัน
- 3.3 สรุปและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในโครงการออกแบบและก่อสร้างวัด

3.4 สรุปปัจจัยที่มีผลกับการเกิดปัญหาในโครงการออกแบบและก่อสร้างวัด

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลขั้นสุดท้าย

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มแบบเจาะจง โดยมีกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปผลและอภิปรายข้อเสนอนั้น

ทำการสรุป และเสนอนั้นแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับโครงการออกแบบและก่อสร้างวัดในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการขออนุญาตและการควบคุมในแง่ของออกแบบการก่อสร้าง ให้มีความสอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี, กฎหมาย นโยบายและมาตรการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรูปแบบการปฏิบัติวิชาชีพ และการก่อสร้างวัดในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการออกแบบและก่อสร้างวัดที่มีประสิทธิภาพ และเป็นกรณีตัวอย่างสำหรับโครงการอื่นๆ ในอนาคตได้ต่อไป

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในกระบวนการออกแบบและก่อสร้างวัด

กลุ่มตัวอย่างจะเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่มคือ

- 4.1.1 นักวิชาการและผู้มีความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมไทยประเภทวัด
- 4.1.2 นักวิชาการศาสนา-พระสงฆ์-เจ้าอาวาส
- 4.1.3 หน่วยงานภาครัฐ
 - ฝ่ายออกแบบและก่อสร้าง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
 - สำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
 - สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
- 4.1.4 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกาบริหารจัดการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะจง เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลในด้านหลักการ แนวความคิด และทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องและความเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน

โครงการออกแบบและก่อสร้างวัดในปัจจุบัน นักวิชาการและผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาซึ่งยังไม่มีการศึกษาวิจัย และตีพิมพ์เผยแพร่มากนัก โดยส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร วารสาร และรายงานการศึกษาวิจัย ส่วนเอกสาร และการปฏิบัติงานวิชาชีพทางด้านโครงการออกแบบสถาปัตยกรรมวัดนั้นไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างจริงจัง ทำให้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นนั้น อาจไม่ครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษาวิจัย

ดังนั้นข้อมูลที่นำมากำหนดประเด็นคำถามต่าง ๆ นั้นจะมาจากการศึกษาข้อมูลภาคสนามในขั้นตอนการปฏิบัติงานจริง และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนของการจัดทำแบบสอบถามในครั้งแรก ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใน 2 ช่วงเวลาคือ ในการสัมภาษณ์ครั้งแรกเป็นการสัมภาษณ์เพื่อให้เห็นแนวทางและปัญหาเพื่อดำเนินการศึกษาและวิจัยต่อไป การสัมภาษณ์ในช่วงเวลาที่สอง เป็นการสัมภาษณ์ที่ได้ข้อมูลเบื้องต้นมาจากการวิเคราะห์และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในครั้งก่อน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา สรุปและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ สามารถแบ่งหัวข้อการศึกษาวิจัย ออกเป็น 2 ช่วงเวลาและมีประเด็นคำถามหลัก ดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์ในช่วงที่ 1

- ตอนที่ 1 ประวัติ และข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม
- ตอนที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินโครงการโครงการออกแบบและก่อสร้างวัดและปัจจุบัน
- ตอนที่ 4 ปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการออกแบบและก่อสร้าง

แบบสัมภาษณ์ในช่วงที่ 2

- ตอนที่ 1 ประวัติ และข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 ความรู้ในการดำเนินการและความรู้เรื่องกฎหมาย
- ตอนที่ 3 ปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการออกแบบและก่อสร้างวัดและปัจจุบัน
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางลดผลกระทบ